PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN (YVA) SOVELTAMISESTA YKSITTÄISTAPAUKSESSA

HANKE

Lypsykarjanavetan laajentaminen Kuortaneen kunnassa

HANKKEESTA VASTAAVA

Mäki-Pollari Oy / Antti Mäki-Pollari
Kätkäntie 151
63430 KÄTKÄNJOKI

ASIAN VIREILLETULO

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukseen on saapunut 22.1.2018 pyyntö ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeen selvittämisestä koskien Mäki-Pollari Oy:n navettatoiminnan laajentamista. Liitteenä pyynnössä oli selvitys YVA-menettelyn tarpeesta sekä etäisyydet lähimpiin naapureihin. Asiasta on lisäksi toimitettu Aluehallintovirastoon ympäristölupahakemus liitteineen, joita on käytetty lähdetietoina myös tässä päätöksenteossa. ELY-keskus on YVAL 11 §:n nojalla toimivaltainen viranomainen ratkaisemaan arviointimenettelyn soveltamista koskevan kysymyksen nyt kyseessä olevassa tapauksessa.

HANKKEESTA VASTAAVAN TOIMITTAMAT TIEDOT HANKKEESTA

Mäki-Pollari Oy on pyytänyt YVA-lain mukaista päätöstä maidontuotantotoiminnalle ja sen laajennukselle osoitteessa Kätkänjoentie 530, Kuortane, kiinteistöllä Lampinen (300- 402- 12- 6). Tilalla on nykyisin ympäristölupa 132 lypsylehmälle, 66 yli 8 kk hieholle ja 70 alle 8 kk vasikalle. Laajennuksen myötä tilalla olisi 467 lypsylehmää ja 132 vasikkaa < 6 kk. Laajennus toteutetaan suunnitelman mukaan siten, että nykyisen pihaton pohjoispuolelle rakennetaan jatkeeksi uusi pihattorakennus sekä lämpökeskuksen

länsipuolelle uusi vasikkala. Hiehot siirretään kasvatukseen osoitteeseen Kätkäntie 151, Alavus.

Tilakeskukseen on tarkoitus rakentaa olemassa olevien avointen lietelantaloiden eteläpuolelle uusi 3 000 m^3:n avoin lietesäiliö. Sen tilalta puretaan olemassa oleva 700 m^3:n lietesäiliö. Lietesäiliöt on tarkoitus kattaa turpeella. Tilan läheisyydessä on 2 vakituisessa asuinkäytössä olevaa kiinteistöä ja 2 vapaa-ajan käytössä olevaa kiinteistöä. Lähimpänä olevaan naapuriin on etäisyyttä n. 300 m. Lähimmällä naapurilla ei ole näköyhteyttä lietevarastoihin.

Suunniteltu sijoituspaikka on kaavoittamatonta maatalousvaltaista haja-asutusaluetta. Etäisyys lähimpään vesistöön (Kätkänjoki) on 170 m. Hankealueen läheisyydessä ei ole ympäristövaikutusten kannalta erityisiä huomioon otettavia kohteita eikä se ole pohjavesialuetta.

HANKKEESTA VASTAAVAN ARVIO YMPÄRISTÖVAIKUTUKSISTA JA ESITYS HAITTOJEN LIEVENTÄMISTOIMISTA

Kotieläintuotannon keskeiset ympäristövaikutukset liittyvät lähinnä varsinaisesta toiminnasta ilmanvaihdon kautta muodostuviin hajuihin sekä lannan käsittelystä ja käytöstä syntyviin vaikutuksiin ilmaan, maaperään sekä vesistöihin.

Laajennus toteutetaan pääosin laajentamalla jo olemassa olevaa rakennusta. Uusi vasikkanavetta on muihin rakennuksiin nähden pienikokoisempi ja se sijoittuu olemassa olevien rakennusten yhteyteen, jolloin se ei maisemallisesti aiheuta suurta muutosta.

Kuivalantavarasto on katettu ja lietesäiliöt katetaan kelluvalla turvekatteella. Luonnollinen kuorettuma ja turvekate estävät ammoniakin haihtumista ja täten hajuhaittoja. Lietesäiliöitä on käytössä useampia, jolloin yksittäiset säiliöt eivät ole kooltaan kovin suuria. Se pienentää ympäristöriskiä, jos säiliö rikkoontuu. Tilalla on käytössä turvekuivitus, joten lietteen imeytykseen tarvittavaa turvetta vaaratilanteessa on aina saatavilla nopeasti. Uusi etäsäiliö ja vuokrasäiliö ovat samaa suuruusluokkaa kuin talouskeskuksessa olevat kaksi säiliötä, jolloin lietteen siirto niihin voidaan tehdä siten, että koko säiliö voidaan tyhjentää etäsäiliöön yhdessä jaksossa, mikä vähentää sekoituksesta johtuvia hajuhaittoja ja liikennöinnistä syntyvää häiriötä sekä vähentää sitä riskiä, että lietettä valuu kuljetuksen yhteydessä ympäristöön. Pihattonavetan ilmastointi hoidetaan luonnollisesti, jolloin pistekuormitus ympäristöön on vähäistä. Poistoilma ohjataan ulos katolla olevien hormien kautta. Vasikkakasvattamossa on myös luonnollinen ilmanvaihto. Tila kuuluu tuotosseurantaan, joten karjan ruokinta suunnitellaan tarvenormien mukaisesti yliruokintaa välttäen,

jolloin ammoniakkipäästöt jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Kuivikkeena käytettävä turve sitoo myös tehokkaasti ammoniakkia ilmasta.

Lannan levityksessä käytetään multaavaa menetelmää ja noudatetaan nitraattidirektiivien mukaisia levitysohjeita ja lanta-analyysiin ja maanäytteisiin perustuvaa vuosittaista lannoitussuunnitelmaa. Kuormitus ympäristöön ei lisäänny, koska käytössä on riittävästi lannanlevitysalaa.

Tilan säilörehut tehdään ajosilppurilla laakasiiloihin. Rehua tehdään n. 2 pv/ sato. Rehuketju on tehokas, joten siitä aiheutuva liikennöinti ja melu eivät rasita ympäristöä pitkään. Puristenesteet johdetaan keräilykaivoihin ja sieltä lietesäiliöön. Osa säilörehusta tehdään Mäki-Pollarin tilalla oleviin siiloihin, joten sen rehumäärän teko ei aiheuta liikennöintiä Lampisen tilalla, eikä myöskään puristenesteitä tarvitse käsitellä Lampisen tilalla. Rehunjätteet varastoidaan lantalaatalle ja käytetään pellolla lannoitteeksi.

Laajennuksen myötä kuljetusten koot kasvavat, eikä määrä juurikaan lisäänny. Liikennöinti ei rasita kohtuuttomasti ympäröivää asutusta.

Lähimmät asuinrakennukset sijoittuvat tuotantoalueen itäpuolelle. Etäisyydet talouskeskukseen sijoitettujen toimintojen ja lähimpien asuinrakennusten välillä säilyvät lähes nykyisellään laajennuksesta huolimatta. Vallitsevat tuulten suunnat alueella ovat sektorissa etelästä länteen. Tämän vuoksi hankkeesta ilmaan kohdistuvien ympäristövaikutusten pääasiallinen vaikutusalue on suunnassa, jossa lähimmät asuinrakennukset ovat noin 575 ja 670 metrin etäisyydellä. Alueella on suojaavaa puustoa. Lisäksi navetan ja asuinrakennusten välissä on peltoaukea, ja paikka on siten hyvin tuulettuva.

ASIAN KÄSITTELY

Viranomaisten kuuleminen

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on ennen päätöksentekoa kuullut Kuortaneen kunnan ympäristöviranomaista ja ELY-keskuksen ympäristö-vastuualuetta. Kuortaneen kunta totesi kannanotossaan, ettei hanke aiheuta merkittäviä ympäristövaikutuksia eikä siten edellytä ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikkö ja ympäristönsuojeluyksikkö eivät myöskään katso aihetta arviointimenettelylle.

Hankkeesta vastaavan kuuleminen

Hankevastaava on toimittanut pyynnön liitteineen 22.1.2018. Hankevastaavaa on kuultu puhelimitse 30.1.2018. Hankevastaava

ilmoitti oikeaksi lypsylehmämääräksi 467 kpl (hankevastaavan toimittamassa selvityksessä määrä oli 469 kpl).

ELY-KESKUKSEN RATKAISU

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus päättää, että Mäki-Pollari Oy:n navetan laajennus ei edellytä ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain 252/2017 mukaista arviointimenettelyä. Hankkeesta vastaavan on YVA-lain 31 §:n mukaisesti oltava kuitenkin riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista hanketta toteuttaessaan.

ELY-keskuksen ratkaisun perustelut

YVA-lain 3 §:n 2 momentin mukaan arviointimenettelyä sovelletaan yksittäistapauksessa jo toteutetun hankkeen oleelliseen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, kyseisen lain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. YVA-lain 11 §:n mukaan ELY-keskus tekee päätöksen arviointimenettelyn soveltamisesta 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin hankkeisiin ottaen huomioon myös hankkeen ominaisuudet, sijainnin ja vaikutusten luonteen. Arviointimenettelyn soveltamisalaa koskevassa oikeudellisessa päätösharkinnassa voidaan ottaa huomioon hankkeesta vastaavan esittämät mahdollisuudet vähentää merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia tehokkaasti (YVAL 13 § 1 mom, YVA-lain liite 2, 3. kohta vaikutusten luonne, h-alakohta).

Hankkeen ominaisuudet

YVA-lain liitteenä olevassa hankeluettelossa ei ole mainittu nautaeläimiä. Hankkeen kokoluokkaa ja vaikutuksia voidaan rinnastaa hankeluettelon mukaiseen toimintaan muun muassa vertaamalla eläinmääriä, toiminnasta syntyviä ammoniakkipäästöjä ja lannan ravinteiden määriä. Navettojen ja hankeluettelossa mainittujen eläinsuojien ja eläinten kasvatuksen sekä lannankäsittelyn aiheuttamat ympäristövaikutukset ovat kuitenkin toisistaan poikkeavia. Eläinsuojien hankekokojen vertailu on siten suuntaa-antavaa.

Eläinsuojan nykyinen eläinmäärä on ympäristönsuojelulain mukaisina eläinsuojan kokonaiseläinyksikkömäärän laskemisessa käytettävinä eläinyksikkömäärinä 1769 ey. Eläinsuojaa esitetään laajennettavan 3499 eläinyksiköllä ja laajennuksen jälkeinen kokonaiseläinyksikkömäärä on 5268. Laajennus on eläinyksikkömäärinä 116 % YVA-lain hankeluettelon mukaisesta hankkeesta (3000 lihasikaa). Laajennuksen jälkeisessä toiminnassa eläinten kokonaiseläinyksikkömäärä 5268 on hankeluettelon eläinyksikkömäärästä 175 %:ia. Verrattaessa laajennuksen vuosittaista ammoniakin, typen ja fosforin tuottoa ainoastaan fosforimäärä jää alle 3000 lihasian tuottaman määrän.

	Lypsy-lehmät	hiehot 12-24 kk	hiehot 6-12 kk	vasikat < 6 kk	eläinyksiköt	kg NH_3/a	N kg/a	P kg/a
Nykyinen lupa	132		66	70	1769	6202	20167,4	3018,8
Laajennus					3499	11305,7	39098,4	6157,8
Laajennuksen jälkeen	467			132	5268	17507,7	59265,8	9176,6
Hankeluettelon raja (3000 sikaa/900 emakkoa)					2340/ 3000	9270/ 9900	30600/ 38100	7650/ 7500

Taulukossa esitetyt tiedot perustuvat ympäristönsuojelulain 423/2015 liitteessä 3 esitettyihin eläinyksikkökertoimiin sekä kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen 1/2010 taulukoissa 2 ja 5 esitettyihin lukuihin.

Laajennuksessa syntyvä lanta esitetään varastoitavan osittain etälietesäiliössä ja kuivalantavarastossa, joten eläinsuojan yhteydessä varastoitavan lannan määrä ei kasva samassa suhteessa eläinmäärän kanssa. Lietesäiliöt katetaan turpeella, mikä vähentää mahdollisia hajuhaittoja.

Hankkeen edellyttämä luonnonvarojen käyttö, jätteiden muodostuminen, ympäristön pilaantuminen ja muut haitat sekä onnettomuusriskit ovat vähäisiä. Lannan määrä ja lannan peltolevitys multaavalla tekniikalla ovat tavanomaisia. Toiminnan muutoksesta johtuvien kuljetusten aiheuttama melu ja muu mahdollinen haitta on vähäinen. Hankkeen aiheuttama hajuhaitta on maaseudun olosuhteissa tavanomainen. Vaikutus olemassa olevan toiminnan lisäksi ei muodostu merkittäväksi eikä yhteisvaikutus alueen muut kotieläintuotantolaitokset huomioon ottaen ole vaikutukseltaan merkittävää. Tilalle on laadittu palo- ja pelastussuunnitelma, josta ilmenee tarvittavat toimenpiteet henkilövahinkojen, vuotojen, tulipalon, myrskytuhojen ym. onnettomuuksien sattuessa.

Hankkeen sijainti

Hankealue on harvaan asuttua maa- ja metsätalouskäytössä olevaa kaavoittamatonta aluetta. Hankealueella ei sijaitse erityisiä luonto-, maisema- tai kulttuuriarvoja. Hankealue ei sijoitu pohjavesialueelle. Laajennus toteutetaan olemassa olevien lietesäiliöiden ja nykyisen navetan väliin siten, että muut etäisyydet asutukseen pysyvät samoina, paitsi luoteen puolella sijaitsevaa asuinrakennusta, johon etäisyys uudesta navetasta olisi 280 metriä. Vallitsevat tuulet alueella ovat Suomen tuuliatlaksen mukaan etelälounaasta.

Vaikutusten luonne

Hankkeen vaikutus on pääasiassa paikallinen ja lievä. Nykytekniikalla toteutettava lannanpoisto, ilmastointi ja kuljetukset mahdollistavat sen, että toiminnasta ei aiheudu ympäristöhaittoja. Lietteen käsittely perustuu lietesäiliöiden alatäyttöön, jolloin hajuhaittoja ei muodostu

lietekuiluja täytettäessä. Lannanlevitys ja -siirto ovat merkittävimpiä näkyviä työvaiheita lähialueen asukkaille, mitkä toistuvat vuosittain. Pohjavesialueille lantaa ei levitetä.

Yhteenveto

Kun otetaan huomioon laajennushanke kokonaisuutena, sen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne huomioiden, hankkeen toteuttaminen ei aiheuta laajuudeltaan ja laadultaan YVA-lain hankeluettelon hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Arviointimenettelyä ei siten ole tarpeen soveltaa hankkeeseen.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017): 2, 3, 11, 12, 13, 31 ja 37 § sekä liitteet 1 ja 2.

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017): 1 ja 2 §.

Hallintolaki (434/2003): 34 ja 60 §.

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmä on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa siitä, kun hankkeesta vastaava on saanut tiedon päätöksestä. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Muiden tahojen muutoksenhakuoikeus

Se, jolla on oikeus hakea muutosta hanketta koskevaan lupapäätökseen saa hakea muutosta tähän päätökseen, jolla on katsottu, ettei ympäristövaikutusten arviointimenettely ole tarpeen. Muutosta voidaan hakea vasta siinä vaiheessa, kun edellä mainitusta päätöksestä on mahdollisuus valittaa (YVA-laki 37 § 2 momentti).

Ympäristönsuojelupäällikkö Päivi Kentala

Ylitarkastaja Niina Pirttiniemi

Päätös: Hankkeesta vastaava Mäki- Pollari Oy, saantitodistuksin, suoritemaksutta

Päätöksestä tiedottaminen

Kuulutus ja päätös ovat nähtävillä Kuortaneen kunnan virallisella ilmoitustaululla 14 päivän ajan ja sähköisesti Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sivuilla www.ymparisto.fi > Asiointi, luvat ja ympäristövaikutusten arviointi > >YVA-päätökset. Valitse kohdasta ”Alueellista tietoa, valitse ELY-keskus” > Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus.

Päätös tiedoksi sähköisesti

Kuortaneen kunta

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

LIITE Valitusosoitus

Tämä asiakirja EPOELY/203/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/203/2018 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Pirttiniemi Niina 02.02.2018 11:05

Ratkaisija Kentala Päivi 02.02.2018 11:05